

PREDKLADACIA SPRÁVA

Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Volovské vrchy bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy.

CHVÚ Volovské vrchy sa nachádza na území východného Slovenska a bolo vymedzené pre ochranu 25 vtáčích druhov. Rozloha CHVÚ Volovské vrchy je 121 420,65 ha, pričom na takmer 89 % tohto územia platí 1. stupeň ochrany a zvyšných vyše 11 % sa prekrýva s existujúcimi územiami národnej či európskej sústavy chránených území, v ktorých platí 2.-5. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“). Viac ako 84 % územia tvoria lesné pozemky, z nich 57,6 % sú hospodárske lesy.

Vypracovanie Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Volovské vrchy na roky 2023 – 2052 (ďalej len „program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy“) je príspevkom k naplneniu medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky, predovšetkým ustanovení článku 3 smernice Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva a vyplýva tiež z § 54 zákona č. 543/2002 Z. z., podľa ktorého sa pre jednotlivé CHVÚ spracúvajú programy starostlivosti. Vláda Slovenskej republiky zatiaľ schválila programy starostlivosti pre 22 z celkového počtu 41 CHVÚ na území Slovenska. Na chýbajúce ciele ochrany v územiach Natura 2000 Európska komisia upozornila Slovenskú republiku v rámci konania k porušeniu č. 2019/2141. Vo veci nedostatočnej ochrany biotopov hlucháňa hôrneho podala v decembri 2021 Európska komisia žalobu (prípád C-661/20) voči Slovenskej republike na Súdny dvor Európskej únie, ktorý svojím rozsudkom v júni 2022 potvrdil žalobné dôvody Európskej komisie. Medzi vytýkané nedostatky patrí aj to, že Slovenská republika pre 7 z 12 CHVÚ (vrátane CHVÚ Volovské vrchy) vymedzených aj pre ochranu biotopov hlucháňa hôrneho zatiaľ neschválila program starostlivosti.

Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy je nelegislatívnym materiálom, ktorým sa určujú zásady využívania územia, ciele ochrany vtáčích druhov a opatrenia na dosiahnutie dlhodobých a operatívnych cieľov.

Hlavným cieľom programu starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy je zlepšiť stav 4 druhov vtákov (hlucháň hôrny¹, tetrov hoľniak, orol kriľavý a pôtik kapcavý¹) z nepriaznivého stavu kategórie C do priaznivého stavu kategórie B – priemerný, priaznivý stav; ako aj minimálne zachovať priaznivý stav 21 druhov vtákov (bocian čierny, včelár lesný, sova dlhochvostá, žlna sivá, tesár čierny¹, muchárik malý¹, muchárik bieločrý, výr skalný, orol skalný, jariabok hôrny, prepelica poľná, rybárik riečny, ďateľ bieločrý, ďateľ prostredný, krutohlav hnedý¹, penica jarabá, hrdlička poľná, muchár sivý, kuvičok vrabčí¹, d'ubník trojprstý¹ a strakoš obyčajný¹) v kategórii B – priemerný priaznivý stav.

Návrh programu starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy bol zverejnený verejnou vyhláškou Okresného úradu Košice, listom zo dňa 24. mája 2022 boli zvolané aj prerokovania pripomienok. Oslovených bolo 131 subjektov, vrátane dotknutých obcí a miest, ktoré boli požiadané o zverejnenie oznámenia na úradnej tabuli. Prerokovania podľa § 54 ods. 20 zákona č. 543/2002 Z. z. sa uskutočnili dňa 20. júna 2022 v Brzotíne, dňa 21. júna 2022 v Spišskej Novej Vsi a v Gelnici a dňa 22. júna 2022 v Košiciach. Všetky pripomienky boli podrobne vyhodnotené a zohľadnené pri úprave dokumentu a spolu so záznamom boli zverejnené, o čom boli pripomienkujúce subjekty informované listom (odkaz na dokumenty, verejnú vyhlášku i vyhodnotenie pripomienok je na <https://www.minv.sk/?okresne-urady-klientske-centra&urad=65&odbor=10&sekcia=uradna-tabula#popis>). V medzirezortnom pripomienkovom konaní bolo vznesených 40 pripomienok, z toho 19 zásadných. 32 pripomienok bolo (čiastočne) akceptovaných. Posledné rozpory s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky boli odstránené dňa 28. októbra 2022 a materiál je predkladaný na rokovanie vlády Slovenskej republiky bez rozporov (s povinné pripomienkujúcimi subjektmi).

Predkladaný materiál má pozitívny vplyv na životné prostredie a negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu, ako aj sociálne vplyvy. Predkladaný materiál nemá vplyv na informatizáciu, služby verejnej správy a manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Má pozitívny i negatívny vplyv na podnikateľské prostredie.

¹ V Programe starostlivosti o CHVÚ Volovské vrch sú použité názvy druhov vtákov podľa nového názvoslovnia a v súlade s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Niektoré z nich sú odlišné od názvov druhov uvedených vo vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy.